

**Comeback til trepartssamarbejdet
trepartsforhandlinger efter finanskrisen**

Mailand, Mikkel

Published in:
F A O S Information

Publication date:
2020

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Mailand, M. (2020). Comeback til trepartssamarbejdet: trepartsforhandlinger efter finanskrisen. *F A O S Information*, 2020(1), 7. <https://www.e-pages.dk/ku/1465/>

OK20

HISTORISK HØJ STEMMEPROCENT

Treparts-
forhandlinger
efter finanskrisen

Håndhævelse og
arbejdsvilkår på
villavejene

Vilkår for service-
medarbejdere i
private hjem

Comeback til trepartssamarbejdet – trepartsforhandlinger efter finanskrisen

Fraværet af trepartsforhandlinger i kølvandet på finanskrisen og de forliste trepartsforhandlinger i 2012 gav en udbredt opfattelse af, at forhandlinger mellem regeringer og arbejdsmarkedets parter var en saga blot i Danmark. Siden har trepartsforhandlinger fået et comeback.

AF MIKKEL MAILAND

FAOS-RAPPORTEN beskriver og analyserer det danske trepartssamarbejde fra finanskrisens udbrud til og med 2017 for at forstå, hvorfor trepartssamarbejder blev igangsat, og hvad aktørerne hver især har fået ud af at deltage. Analyserne fokuserer primært på tre områder: Arbejdsløshedsforsikring, beskæftigelsespolitik samt voksen- og efteruddannelse (VEU).

Der var i Danmark ingen trepartsaftaler, eller forsøg herpå, i de første år efter finanskrisens udbrud. Men denne periode uden trepartssamarbejde var ikke særlig lang, og frekvensen af trepartsaftaler er – i modsætning til den generelle tendens i Europa – steget snarere end faldet siden krisen. Rapporten viser også, at treparts-aftaler generelt er mere udbredte indenfor VEU og beskæftigelsespolitik end indenfor arbejdsløshedsforsikring, men at der i perioden fra krisen og frem ikke har været bestemte områder, som har domineret.

Konsensus mellem DA og FH er afgørende

Selvom fagbevægelsen 'blev kørt over' et par gange i periodens start, demonstrerer adskillige cases i rapporten, at parterne stadig er i stand til at udøve afgørende indflydelse på arbejdsmarkeds- og velfærdsstatslige politikker via trepartsaftaler. De blåstempler med andre ord ikke blot skiftende regeringers politik. Især DA-FH-aksen viste sig i perioden fortsat at være stærk. Aksen kunne i mange tilfælde blokere for forslag såvel som afgøre kernen i aftaler, omend DA-FH konsensus ikke altid var en tilstrækkelig forudsætning for indflydelse.

Arbejdsmarkedets parter er således klart de stærkeste interesseorganisationer på områderne, men de står ikke alene. At arbejdsmarkedets parter i stigende grad må dele beslutningsarenaerne med akademiske eksperter og andre interesseorganisationer er ikke noget nyt fænomen, men har kunnet iagttages siden 00'erne.

Medier og kommunikation spiller større rolle

En anden af rapportens resultater rækker også tilbage til

Illustration: Colourbox.

00'erne. Aktørernes strategier for at opnå indflydelse har ændret sig som følge af, at dagsordenfastsættelse er blevet stadig vigtigere. Det har bl.a. betydet, at parterne har opgraderet deres eksterne kommunikationsindsats med nyhedsbreve og stærkere tilstedeværelse i medierne.

Endelig diskuteres i rapporten fire forklaringsvariable på trepartssamarbejdets udvikling, nemlig den økonomiske situation, parternes styrke, regeringens styrke og regeringens ideologi. På trods af at fagbevægelsen har tabt magt, er både fagforeninger og arbejdsgiverorganisationer fortsat tilstrækkeligt stærke til – under de rette forudsætninger – at være attraktive aftalepartnere for skiftende regeringer. Krisen har ikke afgørende påvirket omfanget af trepartsaftaler, men der kan i et 30-årigt perspektiv ses tendenser til, at borgerlige regeringer og parlamentarisk svage regeringer indgår flere treparts-aftaler. Men tendenserne er ikke stærke, hvilket antyder, at situationsbestemte valg er afgørende for, om der indgås trepartsaftaler eller ej.

Hele rapporten 'Trepert under og efter krisen' af Mikkel Mailand kan findes på faos.dk. Rapporten indeholder en del af de danske resultater fra et komparativt projekt, der sammenligner trepartssamarbejde i Danmark, Holland og Østrig. Dette projekts resultater forventes publiceret i en engelsksproget bog på forlaget Edward Elgar senere på året.